

Onko rauhaan pyrkiminen aina oikein?

Alkuun pitäisi määritellä mitä rauha edes on. Rauhaa voi pitää ihmisten ja hallintoalueiden välisenä tai keskinäisenä elona ja yhteistyönä ilman konflikteja. Onko kuitenkin pelkkä yleinen muiden sietäminen rauhaa, vai tulisiko todellisen rauhan olla absoluuttista? Voiko todellista rauhaa siis olla vain toisten ihmisten, kansojen ja hallinnollisten alueiden täydellinen sietäminen ja kyky tehdä kompromisseja ilman pieniäkään konflikteja lumipalloeфекtin välttämiseksi, vai riittääkö pelkkä sietokyky?

Onko rauha vain utopistista toiveajattelua, vai voiko rauhan rakentaminen todella olla mahdollista? Kautta ihmiskunnan historian on käyty lukuisia sotia ja monet ihmisryhmät ovat joutuneet kohtaamaan sortoa milloin missäkin. Onko ihmisluonnolle ominaista pyrkiä hallitsemaan muita, haalimaan ja haluamaan aina vain lisää valtaa ja varallisuutta? Jos ihmisillä ei olisi luontaista vallanhimoa, eikö rauhan pitäisi olla jo saavutettu? Ihmiset ovat keskenään erilaisia yksilöitä, eikä kukaan kykene täydelliseen yhteistyöhön jokaisen kanssa, joten elämä ilman minkäänlaisia konflikteja olisi mahdottomuus. Rauha ei siis voi olla absoluuttista, mikäli rauhan toteutumista pidetään mahdollisena. Ongelma voi ihmisluonnon lisäksi kuitenkin piillä myös kilpailupainotteisessa yhteiskunnassa, jossa yksilöllisyys ja saavutukset korostuvat. Ihmiset tuntuvat vain tavoittelevan henkilökohtaista mainetta ja menestystä unohtaen samalla muiden ihmisten merkityksen ja välittämättä saavutustensa negatiivisista vaikutuksista. Toisaalta jos yhteiskunnallisia toimintatapoja alettaisiin muuttamaan, lisäisi muutos varmasti rauhattomuutta ja erimielisyyttä sitä vastustavien tahoilta.

Mahdollistaisiko erilainen, ei niin kilpailu- ja menestyspainotteinen, yhteiskunta rauhan toteutumisen? Vai olisivatko ihmiset kuitenkin valmiita tekemään uhrauksia omasta mukavuudestaan ja etuoikeuksistaan jonkin suuremman, yhteisen hyvän saavuttamiseksi? Ihmiset tuntuvat valitettavan usein olevan vastahakoisia antamaan omastaan muiden vuoksi: henkilökohtaista mukavuutta arvotetaan liikaa, valtioiden välistä asekauppaa pidetään tärkeämpänä, kuin ihmisoikeuksien toteutumista, eikä omien, yksilön tekojen merkitykseen uskota. Omasta mukavuudestaan säästämällä voisi vaikuttaa asioihin monin eri tavoin, kuten hidastamalla ilmastonmuutosta valinnoillaan. Ilmastonmuutos itsessäänkin nimittäin lisää levottomuutta, sillä

valitettavan monet joutuvat pakenemaan kotiseuduiltaan ilmastonmuutoksen aiheuttamien ääriolosuhteiden takia. Etenkin suuret määrät pakolaisia aiheuttavat lisää kiistoja erinäisten tahojen välillä. Myöskään eri puolilla maailmaa tapahtuvasta sorrosta, kuten Palestiinan ja Kongon kansanmurhasta ei puhuta tarpeeksi mediassa, jos ollenkaan. Ongelmakohtien esiin tuominen voisi herättää ihmisiä maailmalla edelleen tapahtuviin kauheuksiin. Kuitenkin tänäkin päivänä aktivisteja ja poliitikkoja, jotka tuovat ongelma-kohtia kuuluviin paheksutaan. Aikoina, joina ihmisten välinen epätasa-arvo kasvaa ja näkemykset polarisoituvat olisi tärkeää löytää solidaarisuutta ja ymmärrystä muita kohtaan.

Voisi ajatella rauhaan pyrkimisen olevan ainut oikea ratkaisu, mutta pyhittääkö päämäärä keinot? Voiko rauhaan pyrkiminen oikeuttaa ihmisten kotiseutujen heiltä riistämistä ja kaikkea muuta rauhan nimissä tehtyä vääryyttä, vai olisiko parempi elää rauhattomassa maailmassa, jossa aina ennenkin on selvitty? Rauha on tärkeää, mutta rauhan saavutettavuus ei ole yksiselitteistä, tai edes yksinkertaista. Vaikka esimerkiksi ihmisten pakkosiirtäminen alueelta toiselle ja maan heiltä ryöstäminen kuulostaisikin helpolta ratkaisulta, ei se olisi oikein. Parempia ja moraalisesti oikeampia keinoja tulisi etsiä. Toki aina oikea ratkaisu ei ole helppo – tai välttämättä edes mahdollinen, mikä herättää kysymyksen: Onko moraalisesti oikea ratkaisu aidosti mahdoton, vai onko ihmisten viitsivyyksien liian vähäistä? Oikeaan ja väärään ei myöskään ole objektiivista oikeaa vastausta, vaan henkilökohtaiset näkemykset korostuvat jälleen. Vastaus myös riippuu kontekstista, mutta mikään silti ei oikeuta sortoa tai kansanmurhaa. Ei ole oikein perustella kansanmurhaa rauhaan pyrkimisellä. Toisaalta joku voi myös pitää moraalisesti vääränä oman etuoikeutetun, kovalla työllä ja panostuksella ansaitun asemansa lievää kärsimistä toisten ihmisten vuoksi. Henkilökohtaisten saavutusten arvottamisessa korostuu jälleen yhteiskunnan yksilökeskeisyys.

Rauhan voi saavuttaa monin keinoin, mutta objektiivista oikeaa tapaa toimia ei ole. Osa keinoista, joita on jo käytetty rauhan saavuttamiseksi on kuitenkin väärin. Ei ole – tai ainakaan pitäisi olla – oikeutettua, tai edes hyväksyttävää sortaa ihmisryhmiä käyttäen rauhaa perusteluna.